

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Teie 22.11.2024 nr

Meie 13.12.2024 nr 2.3-8/24/3032-2

Vastus selgitustaotlusele

Tänan Andmekaitse Inspektsiooni poole pöördumast.

Andmekaitse Inspektsioon ei saa anda õiguslikku hinnangut, kas selline isikuandmete töötlus on õiguspärane väljaspool järelevalvemenetlust ega anda õigusabi. Saame üksnes selgitada isikuandmete töötlemise reegleid ja õigusnorme Teie poolt antud teabe põhjal.

Olete välja toonud, et soovite koguda järgmisi andmeid: nimi, organisatsioon, e-mail, õpetatav valdkond ja õpetamise kogemus aastates. Andmekaitse vaatest on oluline meeles hoida, et igasugune isikuandmete töötlemine vajab õiguslikku alust ning järgida tuleb isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Seejuures on äärmiselt oluline määratleda, kes on isikuandmete vastutav töötleja. Kui Teie määrate kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid, siis olete Teie vastutav töötleja. Olukorras, kus Te töötlete isikuandmeid kellegi teise nimel ja paika pandud eesmärkidel, olete volitatud töötleja. Nende erinevuste kohta saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/andmetootleja-vastutus-ja-kohustused>

Nii nagu eelnevalt selgitan, peab isikuandmete töötlemisel alati olema õiguslik alus ning see peab olema olemas enne, kui isikuandmeid töötleva (sh koguma) hakatakse. Õiguslikud alused isikuandmete töötlemiseks on toodud isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklis 6 lõikes 1. Ilma õigusliku aluseta isikuandmeid töödelda ei tohi. Täpsustavalt selgitan, et lepingu täitmine õigusliku alusena on asjakohane olukorras, kus Teie ja andmesubjekti vahel on sõlmitud leping ehk isikuandmete töötlemine on vajalik inimesega sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu sõlmimisele eelnevate meetmete võtmiseks vastavalt inimese taotlusele. Erinevatest õiguslikest alustest saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/tootlemise-oguslikud-alused>.

Kui õiguslik alus on paika pandud, tuleb kindlaks määrata selge ja õiguspärane eesmärk, mille tarbeks isikuandmeid töödeldakse. Tegemist on IKÜM artiklist 5 lõikest 1 punktist b tuleneva eesmärgipärasuse põhimõttega, mis eeldab kindla õiguspärase eesmärgi määratlemist enne kui isikuandmeid töötleva hakatakse. Algsest erineval eesmärgil isikuandmete töötlemine ei ole lubatud. Seega peate enne isikuandmete töötlemist selgeks tegema, mis on nende isikuandmete kogumise eesmärk.

Ühtlasi palun eelnevalt läbi mõelda, kas Teil on just nii palju andmeid vaja. IKÜM artikli 5 lõike 1 punkti c kohaselt võib andmetootleja koguda nii palju andmeid kui vaja, kuid nii vähe kui võimalik. Tegemist on minimaalsuse põhimõttega, mille kohaselt on lubatud koguda isikuandmeid ainult ulatuses, mis on vajalik konkreetse õiguspärase eesmärgi saavutamiseks.

Teiste IKÜM artikli 5 põhimõtete kohta saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/andmetootluse-pohimotted>.

Kui andmed on kogutud ja töödeldud õiguspäraselt ning eesmärk saavutatud, tuleb isikuandmed kustutada. See tähendab, et kui seadusest või mõnest muust õigusaktist ei tulene kindlat säilitamise tähtaega, peate Teie ise hindama ja kindlaks määrama, kui kaua kogutud isikuandmeid säilitate. Säilitamiseks peab olema konkreetne põhjus. Näiteks, kui on vajalik säilitada projektile antud tagasiside, siis peab hindama, kas seda on vaja säilitada isikustatult või on soovitud tulemus tegelikkuses kasutatav ja eesmärki täitev ka ilma isikuandmeteta.

Selleks, et kogu andmetöötlus oleks läbipaistev ja selge nii Teile kui ka inimestele, kelle andmeid kogute, tuleb kogu andmetöötluse protsess lahti kirjutada ja läbi mõelda. See tähendab, et enne isikuandmete töötlemist peate paika panema andmekaitsetingimused, kus on kirjas kogu informatsioon isikuandmete töötlemise kohta: õiguslik alus, eesmärk, kui kaua säilitatakse jne. Andmekaitsetingimused aitavad inimesel omada ülevaadet, mida tema andmetega tehakse. Lisaks saate andmetootlejana paremini kontrollida enda andmetöötluse protsesse. Seetõttu peab juba isikuandmete kogumisel olema isikul võimalus tutvuda Teie andmekaitsetingimustega.

Andmekaitsetingimuste koostamisest saate täpsemalt lugeda siit: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/andmekaitsetingimuste-koostamisest> ja meie üldjuhendist: <https://www.aki.ee/isikuandmed/juhendid/isikuandmete-tootleja-uldjuhend>.

Lisaks eelnevale juhin tähelepanu, et isikuandmete töötlemisel peab kasutusele võtma ka asjakohased tehnilised või korralduslikud meetmed. Isikuandmete töötlemisel peab tagama nende turvalisuse. Andmekaitse Inspektsioon on varasemalt jaganud häid nippe andmete turvaliseks töötlemiseks siin: <https://www.aki.ee/uudised/inspektsioonile-esitatud-rikkumisteadetest> ja siin: <https://www.aki.ee/uudised/andmeturbe-soovitused>.

Kokkuvõtlikult, tuleb enne isikuandmete töötlemist teha selgeks, kas ja miks on vaja isikuandmeid töödelda ning kas nende andmete kogumisele ja töötlemisele rakendub mõnest õigusaktist lisakriteeriume või säilitamistähtaegasid. Samuti tuleb andmesubjekte ehk inimesi isikuandmete töötlemisest ka teavitada ja viidata andmekaitsetingimustele.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Grete-Liis Kalev
jurist
peadirektori volitusel